

TARNABOD, A BEFOGADÓ FALU

BÁLINT GAZDA HONLAPJÁRÓL

120 kilométerre a Fővárostól.

A rászorulóknak kapnak egy házat, egy kis kertet. A megsegített emberek nem lógnak ki a sorból: itt mindenki szegény, az is, aki kap valamit, és az is, aki nem kapott soha semmit.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat másfél millió forintért szert tesz egy használható házra, amihez van 4-600 négyszögöles telek. A betelepítetteknek 3 évük van arra, hogy bizonyítsanak. Ha nem sikerül, akkor el kell menniük a faluból.

A családoknak az első években csak a közüzemi díjakat kell fizetniük, később a házak tulajdonosává válnak. A családfő a közmunka program keretében azonnal munkát kap, de csak a minimálbér a garan-

tált. A családoknak segítséget nyújtanak az önfenntartó gazdálkodásban is: kapnak egy pár mangalicát és 15 tyúkot, vetőmagot, palántákat, valamint igény szerint szakmai segítséget a boldoguláshoz.

**10 CSALÁD, 45 FŐ
ÉS MÉG 25 ROKON**

10 család, 45 fő és még 25 rokon költözött egy év alatt Tarnabodra. A rokonok fantáziát láttak a településben, ők saját pénzükön érkeztek. A programot üzemeltető szervezetek alaposan megválogatják, kik vehetnek részt a programban, ugyanis a próbálkozás egyrészt sokba kerül, másrészt a rossz választás a rászorulóknak elől veszi el a helyet.

A Tarnabodra költözők szerződésben vállalják, hogy elfogadják a számukra kínált munkát, és fenn tartják házaikat, rendben tartják kertjeiket. Egy év elteltével a betelepültek portája már semmiben nem különbözik az őslakosokétól: megtanulták a falusi gazdálkodás csínját-bínját. Integrálódnak.

**A FALUNAK JÓT TESZ
A MÉDIAJELENLÉT**

A falusiak a szakemberek szavára adnak, megfogadják a gazdálkodási tanácsokat. 2005-ben a Budapesti Rotary Klub kapott 1,5 millió forintot a Nürnbergi Rotary Klubtól, hogy szociális célra fordítsák.

Bálint György, aki a befogadó faluban rendszeresen tartott kertészkedési tanfolyamot, rábeszélte klubtársait, hogy a pénzt juttassák Tarnabodnak. Rengeteg egyéb felajánlás érkezik: az OTP például adott egy exkavátort (vezetővel), hogy a telkeket, házakat, utakat rendbe hozhassák. Az iskolát felszerelték tévével, prezentációs eszközökkel. Az idős emberek oltásokat kaptak (pl. időskori tbc ellen).

**NINCS FALU KENYÉR
NÉLKÜL**

Pékség azonban nincs Tarnabodon, alapítani kéne egyet. Bolt (kocsmával együtt) volt. Ezt közösen rendbe hozták, kicsit modernizálták. A boltos azonban nem örült a pékség ötletének, mert az ő forgalmának nagyját a kenyér adja.

Munkahely azonban még mindig nem volt. A program keretében létrehoztak egy üzemet, amely háztartási gépeket ártalmatlanít. A bontó üzemben főleg televíziókat bontanak szét. Az alkatrészeket hús felé válogatják, szinte minden újra feldolgozható (üveg, műanyag, fa stb.). Például ők kapják meg a MÁV összes leharcolt tévéjét. Akár 100-120 ember is dolgozhat majd. Ez óriási eredmény egy olyan faluban, ahol semmi más munkalehetőség nincs.

A FALU ISMÉTLŐDŐ SORSA

Dél-Heves megyei község, szigorú erkölcsök szerint élő 900 lakos, rendkívül jó természeti adottságok. Az 50-es években létrehoztak egy termelőszövetkezetet, amely konzervatíván, de hatékonyan működött (tejtermelés, szarvasmarha-hízlalás). Soha nem tűntek ki, de nem is maradtak le, fizették az alkalmazottakat, jó módú község volt. De nem volt orvos, pap, iskola. Nem volt vasút sem, így egyre elmaradottabb lett. 1974-ben volt egy nagy tiszai árvíz, ami a környékbeli – ártéri – cigány kolóniákat elöntötte. Akkor 72 cigány családot betelepíttek Tarnabodra.

Bálint György kertészmérnöknek ítélte oda 2009-ben a Hajléktalan Emberért Díjat a Hajléktalanokért Közalapítvány. Az elismerést idén adták át negyedik alkalommal. Azért választották Bálint gazdát, mert a Heves megyei Tarnabodra leköltöző hajléktalanokat szakértelmével segítette.

A Hajléktalan Emberért Díjat 2006-ban adták át először, és olyan embereket tüntetnek ki, akik sokat tesznek az elesettekért. Bálint György – vagy ahogy mindenki ismeri: Bálint gazda – azzal érdemelte ki az elismerést, hogy segítette a Heves megyei Tarnabodra leköltözőt hajléktalan családoknak. Megtanította nekik, hogyan alakíthatnak ki maguknak egy modern, önellátó gazdaságot – fogalmazta meg a Hajléktalanokért Közalapítvány elnöke. Bálint György az elismerés átvétele után elmondta, hogy neki természetes, hogy segít a rászorulókon: gyermekként is ezt látta szüleitől.

Amikor évekkel ezelőtt Tarnabod befogadó falu lett, elhatározta, hogy megpróbál segíteni az oda költöző hajléktalanoknak. Megtanította nekik, hogyan tudják megtermelni maguknak a szükséges zöldségeket, gyümölcsöket. Egyedül azonban ez nem ment volna – tette hozzá. Több cég is segítette a munkájukat: volt, aki vetőmagot adott, míg mások anyagi támogatást biztosítottak.

A 72 cigány család felborította a falu szokott rendjét. A fiataloknak nem volt munkájuk, ők elvándoroltak. Az idősebbek maradtak, művelgetik a földjeiket. Ki-ki a kárpótlással visszakapott földjét műveli, sosem alakítottak közösséget vagy szövetkezetet.

A polgármester Pető Zoltán pesti rendőr volt. Ott született a faluban, hobbija a kuvasztenyésztés. Jól ismeri a területet, az embereket. Ő a program egyik motorja.

A Máltaiak régóta kerestek olyan helyet, ahol sok üres ház van. 2004-

ben találtak rá Tarnabodra, elkezdtek használható házakat vásárolni (akár vályogból is). Így is lakatlan a házak egyharmada. Két-háromszázezer forinttal lehet venni olyan házat, aminek teteje és ajtaja van, valamint csatlakozik hozzá egy félhektáros, nagyon mondható telek.

EREDMÉNYEK

- 2 év alatt lakáshoz juttattak 15 családot, nagycsaládosokat, romákat, otthonukat elvesztetteket
- vásároltak egy mikrobuszt
- szert tettek egy öreg Zetor traktorra és egy olasz kistraktorra a kertek megszántásához
- rendbe hozták az iskolát (eredetileg kisegítő iskola volt, de most már rendes általános iskola, felsőbb osztályok is indultak)
- szeptemberben avatták az új óvodát, 120 gyerek számára
- kísérleti fázisban megindult a bontó üzem (itt 30 embernek van állandó munkája, jelentkezett 120, azok közül válogatták ki a szerencséseket)
- felújították a templomot is.

A NAGY TERV

Az emberek kaptak egy-egy családi házat és egy-egy nagy telket. Fontos, hogy meg tudják művelni a kertet és saját fogyasztásra képesek legyenek élelmiszereket előállítani.

Egy részük jól integrálódik, a másik részük rosszul (ők elhagyják a falut). Azt kéne elérni, hogy az odatelepyült emberek beilleszkedjenek, termeljék meg azokat a dolgokat, amikre szükség van, termeljenek növényt, tenyészzenek állatot.

Azzal kezdődött, hogy felszántották a területet. Az értéktelen gyümölcsfákat ki kellett vágni. Van egy majorközpont, ott van az irodája a szervezetnek.

Kezdetben vettek napos baromfit, mangalica malacokat. Volt egy kis fóliaház, de le kellett bontani, mert semmit nem ért. Szólott Bálint Györgytől, a program gazdálkodási tanácsadójától kaptak 100 tővel, de sajnos az ültetés nem sikerült megfelelően, így alig eredt meg egyik-másik.

A komáromi állami gazdaságtól kaptak 4 tonna vetőburgonyát. Bálint György – jó kapcsolatai révén – szerzett sok vetőmagot. Hétfégenként oktatást tartott: elmondta,

hogyan kell beosztani a kertet, hogyan célszerű ültetni, időzíteni a növényeket.

A mangalica volt a legsikeresebb akció. A Rotary Klub pénzéből 20 mangalicát vásároltak, valamint egy tenyészkant. Ezek ellenőrzött, jó helyről származó, fülszámmal ellátott állatok. Hat malacot benn tartottak a majorban (a kannal együtt), 14 malac pedig 14 családnál van. A családokkal olyan megállapodást kötöttek, hogy az első fialásból kötelesek 2 malacot visszaadni a közösbe. Ha minden rendben van, akkor a továbbiakban a többi malac és a koca tulajdonjogát megkapja az, aki gondozza és eteti őket. Családonként fél év alatt 50 ezer forintot hozott a mangalica, így egy év alatt remélhetőleg rendszeres 100 ezer forintot hoz majd. Év végére 100 mangalica anyja lesz a faluban, tenyészérett korban.

A vidék új életet nyújt a városban tönkrement egzisztenciáknak, új otthont, új életcélt ad.

BÁLINT GYÖRGY, dr. (Bálint gazda, Gyöngyös, 1919.) kertészmérnök, országgyűlési képviselő, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa (1995). Gazdálkodó hagyományokkal rendelkező családba született, apja több nyelven beszélő, vállalkozó és kísérletező szellemű középirtokos volt. Fialat korától kezdve a mezőgazdaság szeretetére és ismeretére nevelték. Általános és középiskolai tanulmányait Gyöngyösön végezte, 1937-ben érettségizett a főgimnáziumban, 1941-ben kertészmérnöki oklevelet szerzett a budapesti Magyar Királyi Kertészeti Akadémián. 1942-ben behívták munkaszolgálatra, ahonnan koncentrációs táborba került, majd 1945-ben szabadult. A háború után hazatért családi birtokára, ám a kommunista hatalomátvétel után internálással fenyegették meg és földjét elvették. 1949-ben mezőgazdasági mérnökként diplomázott a Magyar Agrártudományi Egyetemen. 1949-től 1952-ig a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott, majd onnan egy évre a Kertészeti Kutatóintézetbe került. 1955-től 1959-ig a Mányi Állami Gazdaság főagronómusa volt, ahonnan a Fejér Megyei Állami Gazdaságok Igazgatósága főkertészként alkalmazta 1964-ig. 1967-ig Budapesten, az Állami Biztosító Főigazgatóság szakértője volt, majd nyugdíjazásáig

(1981) a Kertészet és Szőlészet főszerkesztői teendőit látta el. 1969-től 1981-ig a Kertészet és Szőlészetet, 1970-től 1981-ig a Kertgazdaságot, 1972-től 1981-ig a Kerti Kalendáriumot, 1984-től 1988-ig a Kertbarát Magazint szerkesztette. 1989-től tagja a Budapest Rotary Clubnak, amelynek két évig alelnöke is volt. 1981 és 2009 között a Magyar Televízió Ablak című magazinjának állandó munkatársa (Bálint gazda). 1991-től 2000-ig főszerkesztője az MTV Gazdaképző című műsorának. Az 1990-ben alapított Nagyváthy János Gazdaképző Egyesület elnöke 2012-ig, 2012-től tiszteletbeli tagja. A MÚOSZ Agrár- és Szövetkezeti Szakosztálya tiszteletbeli elnöke, a TIT és a Magyar Borakadémia örökös tagja. Tagja az Európai Tudományos és Művészeti Akadémiának. Rendszeresen publikál több szaklapban és a Nők Lapjában, a Családi Lapban saját rovata van, továbbá számos cikke, tanulmánya jelent meg természettudományi, kertészeti, mezőgazdasági és ismeretterjesztő folyóiratokban is. 24 önálló kötete jelent meg, Gyümölcsöskert című műve hat kiadásban, kétszázezer példányban fogyott el. Számos kiténtetést kapott. A Hajléktalan Emberért Díjat a Hajléktalanokért Közalapítvány ítélte oda számára Heves megyei munkájáért.